

13.00.00
13.00.01
13.00.02
13.00.03
13.00.04
13.00.05

13.00.06
13.00.07
13.00.08
13.00.09
07.00.00
19.00.00

01.00.00
02.00.00
03.00.00
09.00.00
10.00.00
11.00.00

№5/2025

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogik, psixometodologik va tabiiy fanlarga
ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 744 sahifa,
14-may, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Qirg'izboyev Abdug'afvor Karimjonovich – Tarix fanlari doktori, professor

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Umarova H.O' – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Somurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'icha falsafa doktori (PhD)
Panjyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Toshkent davlat texnika universiteti, G. V. Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti Toshkent temir yo'l muhandislari instituti.

EDITOR-IN-CHIEF:

Qirg'izboyev Abdug'affor Karimjonovich – Doctor of Historical Sciences, Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Umarova H.O'. – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Woogyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali Oliy attestatsiya komissiyasining 26-08-2024 yildagi №11-05-4381/01-Kengash tavsiyasiga ko’ra, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning tadqiqot ishlari yuzasidan dissertatsiyalarining asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro’yxatiga kiritilgan.

Asos: OAK Pedagogik texnologiyalar va psixologik tadqiqotlar bo’yicha ekspert kengashi tavsiyasi (29-10-2024-y.; №10); OAK Tartib-qoida komissiyasi qarori (30-10-2024-y., №10/24); OAK Rayosatining qarori (31-10-2024-y., №363/5).

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.06.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan №C-5669245
reyestr raqami tartibi bo’yicha
ro’yxatdan o’tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310

MUNDARIJA

Nutq o'qitirish mashg'ulotlarida maqol va rivoyatlardan foydalanish texnologiyasi	12
Azimova Nodira Xikmatovna	
Matematikada o'tkaziladigan sinfdan tashqari viktorina, matematik ertalik va matematik musobaqalarni tashkil etish.....	15
Azizova Dilnoz Yo'ldashevna	
Adabiy ta'limda fanlararo integratsiyani rivojlantirishda didaktik o'yinlarning o'rni	19
Hasanova Bahora Isa qizi	
Boshlang'ich sinf ona tili darsliklaridagi kognitiv-pragmatik mashqlar turlari va mazmuni.....	22
Jahonova Nargiza Yunus qizi	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida kimyo fanidan uyga vazifalarni tashkil etishda QUIZ testlardan foydalanish	28
Jamolova Nodirabegim Jobir qizi	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning tadqiqotchilik faoliyatini tashkil etishning dolzarbligi	32
Mazgarova Durdona Shuxrat qizi, Mirzakamolova Komola Xojiakbar qizi	
Understanding and Using Articles in English: A Practical Approach.....	35
Mustafeyeva Nigina Shuhrat kizi	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligi jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanishning nazariy asoslari.....	40
Nosirova Dilfuza	
Ona tili va o'qish savodxonligi fanining boshlang'ich ta'limdagi o'rni va ahamiyati	45
Otamurodova Mahfirat Husan qizi	
O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'lim sohasidagi qaror va qonunlari asosida maktabgacha yoshdagi bolalarda tadqiqotchilik faoliyatini rivojlantirishga zamonaviy yondashuv	49
Imamova Nilufar Zabiyyulla qizi, Po'latova Mahfuza To'liqin qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbarlarining kasbiy etikasi va madaniy salohiyatini shakllantirish omillari...52	
Qodirova Fotima Rashidovna	
Boshlang'ich ta'limda tarbiya jarayonining samaradorligini oshirishda xorijiy tajribalarining qiyosiy tahlili 55	
Shokirova Madinabonu Shomurod qizi	
Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitishda mental arifmetikaning o'rni.....59	
Sulaymonova Nigora Olimjon qizi	
Boshlang'ich ta'limda ta'lim samaradorligini oshirishda xorijiy tajribalardan foydalanish mexanizmlari (Singapur ta'lim tizimi misolida).....63	
Taniqulova O'g'lioy Fahriddin qizi	
SWOT texnologiyasi asosida talabalarning tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirish modeli.....66	
Abdusalomova Saidabonu Ziyovuddin qizi	
Механизмы формирования характера трудолюбия в младшем школьном возрасте	69
Зияев Амаль Толибович	
Современные методы обучения иностранному языку в начальных классах	72
Косимова Шахризода Бахромжон кизи, Рузметова Хилола Абдушариповна	
Ислам в духовных исканиях Льва Толстого: уважение великого писателя к религии и пророку	75
Мамасодикова Махзуна Жалол кизи	
Проблемы и особенности перевода с узбекского языка на русский: анализ ошибок и пути решения	78
Холмуродова Дилдора Хусниддиновна	
Развитие русского языка в современном мире	80
Чернова Татьяна Алексеевна, Темиров Руслан Расул угли, Хасанов Сайхунбек Килич угли	
Ona tili ta'limida muqobil javobli testlardan foydalanishning afzalliklari.....83	
Komilova Lola Nasilloevna	
Maxsus pedagogikani o'qitishda klinik, tarixiy, psixologik, didaktik materiallarni integrativ o'qitish metodlari	91
Djavlanova Nodira Xamza qizi	

Professional ta'lim muassasalari o'quvchilarining loyihalash kompetentligini shakllantirish	94
<i>Xidirova Dildora Zayniddinovna</i>	
Formation of Cultural Tolerance in Preschool Children Through Foreign Language Learning Using Digital Educational Resources	98
<i>Dadakhonova Mohlaroyim Muratvayevna</i>	
Ingliz tili o'qituvchilarini tayyorlash va qo'llab-quvvatlashning samarali usullarini o'rganish	106
<i>Ataullayev Fazliddin Fahriddin o'g'li</i>	
O'quv jarayonida sun'iy intellekt tizimlaridan foydalanishning ta'limiy aspektlari tahlili	110
<i>Zubayda Barnoyeva</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida funksional savodxonlikni shakllantirishning nazariy va metodik manbalari.....	116
<i>Mirxalilova Nargiza Akbarovna, Usmanova Mashkura Mirzoroximovna, Xunarova Lobar Akbaraliyevna</i>	
Butun dunyoda nogiron bolalarga nisbatan munosabat: stereotiplar va ularni yengish	120
<i>Axmadova Shahloxon Voxid qizi</i>	
Ijtimoiy va pedagogik riabilitatsiyon deviant xulqi bo'lgan o'smirlar.....	124
<i>Abduvaliyeva Mashhura Abduvohid qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida mehnat munosabatlarini tartibga solishda sog'lom ish muhitini yaratish.....	127
<i>Qosimova Shaxnoza Nuriddinovna</i>	
Maktab o'quvchilarida chet tili bo'yicha strategik kompetensiyani shakllantirish: psixologiyistik asoslar	131
<i>Akmalxonova Nodira</i>	
Chet tillarini o'zlashtirishning psixologiyistik asoslari: A. A. Leontyev qarashlarining tahlili	137
<i>B. O. Toshboyeva</i>	
O'quvchilarni tabiiy-ilmiy savodxonligini shakllantirish asosida tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning xususiyatlari mazmuni	143
<i>Ro'zimatov Jamshid Alisher o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf "tarbiya" darslarida o'quvchilarning tanqidiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan mavzularning mazmun-mohiyati	148
<i>Xoliqulova Moxichehra Nodir qizi</i>	
Развитие деонтологической компетентности будущих учителей предмета "воспитания"	152
<i>Бахобов Анвар Абдусаттор угли</i>	
Obrazli tafakkur – boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini o'stiruvchi vosita	155
<i>Turg'unova Xumora Xusniddin qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda janriy xususiyatlariga ko'ra ifodali o'qish ko'nikmasining yo'nalishlari	158
<i>Tirkasheva Xumora Nurali qizi</i>	
Sharof Boshbekovning "Temir xotin" dramasida dramatik diskursning semantik va sintaktik qurilishi	162
<i>Mavlanova Xafiza Gulmurodovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning teleko'rsatuvlar vositasida nutq madaniyatini rivojlantirish pedagogik muammo sifatida	166
<i>Abduvosiyeva Mahmuda Xamidullo qizi</i>	
"O'z-o'zini rivojlantirish", "amaliyot" hamda "pedagogik amaliyot" tushunchalarining ijtimoiy-falsafiy, pedagogik talqini	169
<i>Adasheva Matluba</i>	
Kursantlarda muzokaraga kirishish ko'nikmalarini shakllantirishda nizoli vaziyatlar strategiyalarining psixologik o'rni	173
<i>Azamjonova Oyniso Qahramon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari boshqaruvi jarayonida rahbar kompetensiyalarini rivojlantirishning zamonaviy metodik yondashuvlari.....	178
<i>Berdiyeva Dilafruz Shuxratovna</i>	
Boshlang'ich ta'lim o'quv-tarbiya jarayonida mashq daftarining o'rni va ahamiyati	182
<i>Bo'ronova Maftuna Valijon qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida kitobxonlik madaniyatini takomillashtirishning nazariy asoslari	186
<i>Burxonov Bahodir Baxtiyorxodjaevich</i>	
Yoshlar orasida emotsional intellektni rivojlantirishning psixologik asoslari	191
<i>Darvishxojayev Xasan Abdulxakimovich</i>	
Boshlang'ich sinf tabiiy fanlar darslarida virtual ta'lim texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlari	195
<i>Djurayeva Nargis Narkulovna</i>	

Ingliz tilida talaffuzni o'rgatishda samarali zamonaviy kompyuter dasturlari	198
Ernazarova Shahnoza Ergash qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ekologik tarbiyaning ahamiyati va ma'naviyatga ta'siri	202
Fayziyeva Dilfuza Tohir qizi	
The Importance of Modern Technologies For Improving Speech Skills of Primary Students.....	206
I. A. Komolova	
Bo'lajak pedagoglarning ta'lim jarayonida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishining o'ziga xos imkoniyatlari.....	209
Inadullayeva Sevara Qahramonovna	
O'quvchilarning jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiruvchi metodlar	212
Jumanova Shaxnoza Baxromjanovna	
Ulug'bek Hamdamning "Isyon va itoat" romanida obrazlar hayotiga konfliktning ta'siri.....	215
Karimova Mahliyoixon Mahkamjon qizi	
Sharq mutafakkirlari qarashlarida harbiy xizmatchilarda psixik o'zini o'zi boshqarish muammolarining metodologik tahlili	219
Kiyomxujaeva Madina Rustambek qizi	
Xorijiy tillarni o'qitishda milliy va xalqaro tajribalarni solishtirish	224
Jumaboyeva Malika, Eshpolatova Nozima, Ne'matova Shahzoda, Razzakova Nodira	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida markazlar faoliyatini rivojlantirishda tarbiyachining nutqiy madaniyati	227
Nazarova Zulayxo Turabovna, Oydinova Baxriniso Burxon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni faoliyatlar orqali ma'naviy-ma'rifiy qiyofasini shakllantirishda tarbiyachining vazifalari	231
Niyozova Maftuna Normaxmat qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarni raqamli ta'lim muhitida "Smart-Learning" texnologiyalarini samarali qo'llashga tayyorlash metodikasi (umumiy pedagogika misolida)	234
Nurullayeva Ugulxon Ergashboyevna	
O'qish savodxonligini rivojlantirishning zamonaviy didaktik yondashuvlari	237
Oripova Dilnozaxon Abduvosi qizi, Azimova Ziyoda Ergashevna	
Adabiy ta'limda o'quvchilarning refleksiv ko'nikmalarini rivojlantirish pedagogik muammo sifatida	241
Qodirova Dilnoza Alisher qizi	
"Yorug'lik dispersiyasi va uni hosil bo'lishi" mavzusini eksperimental yo'l bilan tushuntirish metodikasi.....	245
Rashidova Vazira Baxodir qizi	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarini akademik mobillik asosida o'qitish tizimini takomillashtirish muammolari va ularning yechimlari	248
Ruziyeva Shoxida Fatilloevna	
Literature is A Reflection of the Soul and Culture of Humanity.....	254
Sayidova Sayyora Yorikulovna	
Linguistic Devices in Detective Terminology of "The Purloined Letter" by Edgar Allan Poe	257
Shokirova Markhabo	
Maktab direktorlarining psixologik bilimlarini rivojlantirishning ahamiyati va yo'nalishlari.....	260
Talabayev Utkirjon Rosuljonovich	
Bo'lajak harbiy xizmatchilarda empatiya orqali kasbiy moslashuvchanlikni oshirishning ijtimoiy-psixologik asoslari	263
Toshmatov Rustamjon Muydinjon o'g'li	
Tanqidiy tafakkurni shakllantirishning pedagogik va psixologik nazariyasi bo'yicha xorijiy va mahalliy tadqiqotlar tahlili	266
Xudoyorova Gavhar Baxtiyor qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalash mazmuni va amaliy ahamiyati	271
Yakubova Zilola Zikirovna	
Zulfiya she'riyatida vafodor ayol timsoli	274
Yusupova Muqaddam Mahmutjonovna	
Yangi davr – yangi dars: ta'limdagi zamonaviy metodlar.....	278
Jumoniyo'zov Nurbek Xudoyorovich	
Взаимное сотрудничество Республики Узбекистан и Республики Азербайджан в формировании современной системы международных отношений	280
Исломов Абдулазиз Латиф угли	

Qo'l mehnati orqali talabalarda mas'uliyat va intizom tuyg'usini rivojlantirish.....	284
<i>Abdullajonova Dildoraxon Rustamjonovna</i>	
Innovatsion ta'lim muhiti sharoitida o'qituvchining akmeologik pozitsiyasini shakllantirish	288
<i>Aralova Dilafruz Dushaboy qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida fanlararo aloqadorlikning ahamiyati.....	292
<i>Madraximov Shuxratjon Shukurovich, Madraximova Maxfuza Axmedovna</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida adabiyot fanini o'qitishda zamonaviy texnologiyalar integratsiyasi	295
<i>Madraximova Maxfuza Axmedovna, Madraximov Shuxratjon Shukurovich</i>	
Yosh o'qituvchilar va ongsostining ta'limdagi ahamiyati	299
<i>Mutabar Kasimkhodjayeva</i>	
A Stylistic Comparison of Ethical and Moral Proverbs in English and Uzbek.....	303
<i>Parvina Mukhtashamova</i>	
Talabalarning ijodiy faoliyatini rivojlantirishda podkast texnologiyalaridan foydalanish	306
<i>Yuldashev Abdurauf Ro'zmatjonovich</i>	
Informatika o'qitishda grafik organayzerlardan foydalanish.....	308
<i>Zohidova Mahfuza Habibovna</i>	
Характеристика деловой переписки на русском языке	311
<i>Бобоназаров Хуршид Ишпулатович</i>	
Vatanparvarlik hissini yoshlarda takomillashtirish masalasining mahalliy psixologlar tomonidan talqini	315
<i>Kulaxmetov Abdusattor Baxriddinovich</i>	
Методика преподавания фразеологизмов в старших классах	319
<i>Мамадаминова Жамила Турабоевна</i>	
Особенности учебного кластера как среды для развития речевых навыков	323
<i>Мамаджанова Карина Абдукаримовна</i>	
Maktabgacha ta'limda hr boshqaruvi: rivojlangan mamlakatlar tajribasi va O'zbekiston sharoitida tatbiq etish yo'llari.....	327
<i>Alovdinova Iroda Botir qizi</i>	
"Kognitiv faollik" tushunchasi va uning pedagogik-psixologik aspektlari	330
<i>Ismoilova Nozimaxon</i>	
The Significance of Media Competence in Enhancing Speaking Skills Among B2 and C1 Level Learners	335
<i>Vazira Bafayeva Muxiddinovna</i>	
Zamonaviy ta'lim jarayonida 21-asr ko'nikmalarini shakllantirishning nazariy va amaliy asoslari	338
<i>Raximdinova Gulbodom Ibrohimjon qizi</i>	
Kasbiy refleksiya asosida bo'lajak o'qituvchilarning transversal kompetensiyalarini rivojlantirishda maxsus va interfaol metodlardan foydalanish	344
<i>Askarova Barchinoy Abdurahimovna</i>	
Bo'lajak texnologik ta'lim o'qituvchilarining grafik kompetentligini transformatsion yondashuv asosida rivojlantirishning samarali shakllari va interfaol metodlardan foydalanish	347
<i>Butayeva Gulmira Boxodirjonovna</i>	
Ota-ona qaramog'isiz qolgan bolalarni tutingan oilalarga moslashtirishning pedagogik mexanizmlari	350
<i>D. Q. Rahimova</i>	
Emotsional intellektni rivojlantirishda zamonaviy ta'lim metodlarining o'rni.....	353
<i>Jamalova Kamola Shahobiddinovna</i>	
Tadqiqot samaradorligini pasaytiruvchi metodik xatolarni korrektsiya qilish usullari	358
<i>Mamasidiqova Odina Islomjon qizi</i>	
Ona tilini o'rgatishda didaktik material tanlash metodikasi	362
<i>Mamatova Gulshan Amankulovna</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili va o'qish savodxonligi darslarida to'rt blokli model (tanqidiy fikrlash, ijodkorlik, muloqot va hamkorlik) ning qo'llanilishi	365
<i>Mirzoyeva Maftuna Husnitdinovna</i>	
Spekulyativ dizayn metodi asosida talabalarda kelajak ssenariylarini yaratish texnologiyasi	368
<i>Nishonov Nodir Alimjanovich</i>	
Filologiya yo'nalishi talabalari ta'lim jarayonida ilmiy dunyoqarashni shakllantirishda hamkorlik pedagogikasining ahamiyati.....	372
<i>Nishonova Aziza Mirzaxmadovna</i>	

6–7 yoshli bolalarning kognitiv ko'nikmalarini raqamli ta'lim vositalari asosida shakllantirish metodikasini takomillashtirish	375
Nuritdinova Shaxnoza Kamoliddin qizi	
Ona tili darslarida o'quvchilarda sintaktik tushunchalarni shakllantirishning innovatsion metodikasini takomillashtirish	377
O'rozboyeva Dilnoza Alimboy qizi	
O'quvchilar bilan olib boriladigan sport ishlarining pedagogik asoslari	380
Oromova Laylo Ilhomovna	
Bo'lajak informatika o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini dasturlash tillari orqali rivojlantirish yo'llari ..	384
Raxmatov Mirzo Mukimovich	
Bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarini tayyorlashda dizaynerlik qobiliyatlarini takomillashtirishda mahorat darslari (master klass)ni tashkil qilish	389
Satvoldiyeva Malaxatxon A'zamjanovna	
Shaxs kasbiy taraqqiyoti va amaliy faoliyat rivojlanishining omillari	394
Toshmurodov Muxriddin Suvon o'g'li	
Bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchisining kasbiy kompetentligini shakllantirish mexanizmlari	398
Yuldasheva Nargiza Egamberdiyevna	
Talabalarda kasbiy yozma nutq kompetensiyasini takomillashtirish metodikasi	401
Alimov Farhod Sharabidinovich	
Boshlang'ich ta'limda buyuk allomlarimiz merosini integratsiya asosida o'qitish usullari	405
Mamatkarimova Sevara Alim qizi	
Bo'lajak biologiya o'qituvchilari inklyuziv kompetentligini rivojlantirish ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida	410
Raximov Atanazar Karimovich, Yuldashova Iroda Dilshodovna	
15-16 yoshli voleybolchilardan iborat nazorat va tajriba guruhlarida sakrash chidamkorligining pedagogik tajriba davridagi rivojlanish ko'rsatkichlarini shakllanish dinamikasi	413
Sulaymonov Jaxongir Solijonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik kompetensiyalarni rivojlantirishning metod va vositalari	417
Xudoyberdiyeva Sayyora Abdumumin qizi, Buzrukov. T. O.	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kompetensiyalarini shakllantirish va rivojlantirishda o'qitishning tashkiliy-pedagogik shartlari	421
Rahmonova Zulayho Abdumalikovna, Buzrukov T. O.	
Pedagogik oliy ta'lim talablarida kasbiy pedagogik imijni rivojlantirishning ijtimoiy pedagogik zaruriyati	425
Mo'ydinova Shoxsanam Doniyorbek qizi	
The Role of English as a Tool for Cultural Diplomacy in Post-Soviet Uzbekistan	428
Fariza Umarova Yorqin qizi, Iroda Roziqova Alsharifiddin qizi	
Ijodiy tafakkur shakllanishida lug'atlarning o'rni va ahamiyati	434
Tursunova Ozoda Faxriddinovna	
Malakali bokschi larni texnik-taktik tayyorlashda bosqichma-bosqich yondashuv	437
Meliqo'ziyev Mavlonjon Ro'zmatjon o'g'li, Meliqo'ziyev Bektemirjon Ro'zmatjon o'g'li	
Possibilities of Physical Education Means in the Formation of Volitional Qualities in Schoolchildren	443
Z. Nazarov	
Bo'lajak pedagoglarning ilmiy-tadqiqotchilik kompetensiyasini shakllantirish ijtimoiy pedagogik zarurat sifatida	447
Abdullayeva Nasiba Abdusolomovna	
Rus tili darslarida kommunikativ yondashuvlar	451
Adilova Soliyaxon	
Boshlang'ich ta'limda interfaol metodlardan foydalanish	455
Atayeva Baxrinisa Abduvaxidovna	
Talabalarda kommunikativ kompetentlikni rivojlantirishni boshqarish asosida ta'lim xizmatlarini takomillashtirish	458
Abdullayeva Aziza	
Tabiiy fanlarni o'rganishda boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirish uchun interfaol usullar va zamonaviy texnologiyalar	461
Dehqonboyev Muhammad To'liqin o'g'li	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ta'lim mazmunini loyihalashga tayyorgarligining pedagogik psixologik xususiyatlari	465
Haydarqulova Mahliyo Zafarovna	

Zamonaviy yondashuv asosida talabalarda ekologik ta'lim-tarbiya berishning samarali yo'llari	469
Sh.S.Shodmonova, Hotamov Tolibjon Narzulloyevich	
Maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilari nutqini o'stirishda xalq og'zaki ijodidan foydalanish metodikasini takomillashtirish.....	472
Imomova Muazzam Rafiqjon qizi	
Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarning natijalarini baholash.....	476
Ismatova Ozoda Parda qizi	
Bolalar ijtimoiylashuvining psixologik masalalari	482
Jo'Imurodov Oybek Asliddin o'g'li	
Ijodiy qobiliyatlarni shakllantirishda didaktik vositalarning o'rni	485
Karimova Nilufar Raimjonovna	
Nogironligi bo'lgan shaxslar bilan ijtimoiy ish olib borishda muammo va yechimlar.....	488
Komilova Mohiniso Jobir qizi	
Kimyo o'qituvchisi kasbiy kompetentligini aniqlashning ustuvor pedagogik vazifalari	491
Mamajonov Shuhratjon Asqarovich, Odilxo'jazoda Nigoraxon Baxtiyorxo'ja qizi	
Ma'naviy taraqqiyot sharq allomalar merosida	495
Mirsagatova Nargiza Sayfullayevna	
Abduqodir Shakuriyning yangi usul maktablari va o'qitish metodikasi	499
Muxtorqulova Rushona Zohidjon qizi, Salomova Ra'no Vassiyevna	
Raqamli ta'lim resurslaridan foydalanishning o'quvchilarning kognitiv rivojlanishiga ta'siri.....	505
Lapasova Zebiniso Xidirovna	
Fransuz tili mashg'ulotlarida madaniyatlararo muloqotga o'rgatishning kommunikativ texnologiyalari	509
Muzaffarova Nodira Mardonovna	
O'quvchilarni ijtimoiy-madaniy kompetensiyalarini shakllantirish omillari	514
Norbo'tayev Farhod Maxsidin o'g'li	
O'qituvchining kasbiy kompetentligi orqali o'quvchilarda ijtimoiy kompetensiyalarni shakllantirish.....	518
Rajabova Xurshida Hakimovna	
Harbiy xizmatchilarning oilasini harbiy muhitga moslashuvining ijtimoiy-psixologik omillari.....	521
Rejamatova Iroda Ikramshikovna	
Refleksiv ko'nikmalarni shakllantirish metodik muammo sifatida	526
Raxmonova Iroda Samijonovna	
Umumiy o'rta ta'lim maktablari direktorlarining boshqaruv faoliyatida ijtimoiy muhitni rivojlantirishning amaldagi holati (menejerlik o'quv kurslari misolida)	530
Saidqulov Sodiqjon Botirovich	
Umumta'lim maktab o'quvchilarining ijtimoiy-siyosiy kompetensiyasini shakllantirish: nazariy yondashuv va ilmiy asoslar.....	533
Samatova Iroda Azamjon qizi	
Beyond Accountability: A Growth-Oriented Teacher Appraisal System for Professional Development.....	537
Sardorbek Rislikboyev	
Milliy qadriyatlar – millat ko'zgusi	542
Sulaymonova Tanzila Zoir qizi	
Tarbiya jarayoni mazmuni va mohiyati.....	545
Sultonov Ismoiljon Qodirjon o'g'li	
Nutqni rivojlantirishda interfaol pedagogik texnologiyalardan foydalanish zarurati va shart-sharoitlari.....	548
Tursunova Kamola Ulug'bek qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotining milliy imidjini rivojlantirish va boshqarish texnologiyalari	552
Valiyeva Hamida	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni maktab ta'limiga kompleks tayyorlash mazmuni.....	556
Xolboyeva Gulnora Ulashovna	
10-12 yoshli stol tennischilarni jismoniy tayyorgarligini yordamchi mashqlar majmuasini qo'llash orqali rivojlantirish.....	559
Yaqubova Zulayxo Alisherovna	
Gumanitar fanlarda milliy folklardan foydalanishning ahamiyati.....	564
Abduxakimova Maxfuza Abduraxmonova	
Классификация сказок и их характерные черты	568
Мусурманова Азиза Камиловна	

Необходимость развития коммуникативных компетенций у студентов медицинского ВУЗА.....	572
Шукурова Нодира Тиллаевна, Фуркатова Сабрина Фармоновна	
Oila va maktab hamkorligi asosida o'smir yoshidagi o'quvchilarning kommunikativ kompetentligini rivojlantirish masalalari	576
Evatov Saminjon Sobirovich	
Sport mashg'ulotlarida motivatsiyani shakllantirish: pedagogik strategiyalar va vositalar	579
Rajapov G'olibbek Oripovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kompetensiyalarini shakllantirish va rivojlantirishda o'qitishning tashkiliy-pedagogik shartlari	583
Rahmonova Zulayho Abdumalikovna, Buzrukov T. O.	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda konsentratsiya qobiliyatini rivojlantirishning pedagogik-psixologik aspektlari.....	586
Israilova Xusnida Adilovna	
Raqamli texnologiyalar yordamida kitobxonlik madaniyatini takomillashtirishning nazariy asoslari	590
Burxanov Bahodir Baxtiyorxodjaevich	
Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish orqali adabiyot darslarida hayotiy ko'nikmalarni shakllantirish imkoniyatlari	596
Abdullayeva Maftuna Odiljon qizi	
Ta'lim jarayonini tashkil etish texnologiyalarini takomillashtirishda steam texnologiyasidan foydalanish	601
Abdumajitova Sayohat Abduqosimovna	
Pedagogik ta'limni integratsiyalash turlari va didaktik tamoyillari	605
Berdiyev Bahodir Ravshanovich	
Raqamli o'quv vositalari yordamida bolalar uchun ingliz tilini o'rganish jarayonini samarali tashkil etishda xalq og'zaki ijodiy namunalaridan foydalanish.....	608
Boqijonova Nargiza Jumanazar qizi, Rajabboyeva Gulchexra Foziljon qizi	
Mehribonlik uylari bolalarida ijtimoiy xulq-atvorning rivojlanishi.....	611
Dilobar Saidova	
Yoshlar tarbiyasida pedagogik konsepsiyalarning roli va ahamiyati	614
Ergashev Oybek Qaxramon o'g'li	
Talabalarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan o'quv mashg'ulotlarini tashkil etishni takomillashtirish.....	617
Ernazarov Alisher Ergashevich, Chinqulova Gulmehra Bahronovna	
Migrant o'quvchilarda pedagogik tolerantlik kompetensiyasini rivojlantirish metodlari	621
Eshonjonov Bobir Zafarjonovich	
Oliy ta'limda muhandislik faoliyatini ta'minlash metodologiyasi.....	625
Eshonqulov Sherzod Ummatovich	
A Comparative Linguistic Analysis of English and Uzbek Proverbs and Aphoristic Expressions as Structural, Semantic, and Cultural Dimensions	628
Jumayev Sanjar Jurakulovich	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari asosida talabalarning metodik tayyorgarligini shakllantirish	631
Komilov Umidjon Normurod o'g'li	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalar bilan loyiha-tadqiqot ishlarini tashkil etishning mazmuni	635
M. X. Tadjiyeva	
Raqamli axborot muhitini shakllantirish bosqichida informatika fanining ahamiyatini belgilab beruvchi omillar	639
Mamajanov Raxmatilla Yakubjanovich, Nazarova Madina Abdullayevna, Xolbayeva Gulnora Bakirovna	
Pedagogik konfliktlar: turlari, sabablari va optimal yechimlari	644
Muhammadiyeva Setora Odil qizi	
Subyektga yo'naltirilgan ta'limning pedagogik-psixologik asoslari	647
Nigora Negmatova	
Mantiqiy masalalar orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarining aqliy tafakkurini rivojlantirish	651
Pirimova Mohinur Furqat qizi	
Ona tili darslarida matn tuzilishini o'rgatishning metodik asoslari.....	654
Qurbonnazarova Ziyoda Abdukarim qizi	
O'quvchilarning matematika faniga qiziqishini oshirishda interfaol metodlar va ijodiy yondashuvlarning roli.....	657
Quvvatova Ozoda Gulbek qizi	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kompetensiyalarini shakllantirish va rivojlantirishda o'qitishning tashkiliy-pedagogik shartlari	660
Rahmonova Zulayho Abdumalikovna, Buzrukov T. O.	
Professional sportda faol ayollar salomatligining monitoringi va ularni sog'lom turmush tarziga yo'naltirish strategiyalari	663
Raimov Xamid Soatovich	
O'quvchilarni jismoniy tarbiyalashda harakatli o'yinlardan foydalanish	666
Ravshanova Sabina Bahodir qizi	
Art-terapiyaning bola "men"ining rivojlanishidagi ahamiyati	669
Raxmatova Gulobod Tuyboy qizi	
Maktabgacha yosh davr – bolalar ijtimoiylashuvining muhim omili sifatida	672
Sanayeva Surayyo Bobonazarovna, Eshmirzayeva Mohichehra Ikrom qizi	
5E modeli asosida darsni loyihalash: nazariya va amaliyot uyg'unligi	676
Shodiyeva Matluba Jo'rayevna	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti jamoasining psixologik xususiyatlari	681
Shukrullayev Ozod Arzuyevich	
Talabalarda pedagogik e'tiqodni shakllantirishning variativ modeli va uning asosiy komponentlari	684
Sodiqova Dinara Alisher qizi	
Matn bilan ishlash bosqichlari va ularning ingliz tilini o'rgatishdagi didaktik ahamiyati	687
Soliyev Umidjon Yulchivoyevich	
Narsalarni sanash, miqdorni belgilash uchun qo'llaniladigan matematik vositalar, matematikaning asosiy tushunchalari	691
To'rayeva Kamola Vosidjon qizi	
O'smirlar xulq-atvoriga ommaviy madaniyatning ta'siri	694
Umarova Navbahor Shokirovna, Babayeva Saida Juman qizi	
Nafas olish mashqlarini jismoniy imkoniyati cheklangan talabalarning adaptiv imkoniyatlariga ta'siri	698
Valiyeva N. Y.	
Syujetli-rolli o'yinlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish	702
Xalilova Dilnoza Furqatovna	
Talabalar imtihon oldi qo'rquv va xavotirlarining psixologik omillari	705
Xolmatov Zafar Muxtorjon o'g'li	
Umumiy va noorganik kimyo fanini simmetrik yo'nalishdagi tuzilmaviyligini takomillashganligi	708
Xolmurodova Laziza Erkinovna, Xudoyqulova Intizor G'ayrat qizi	
Umumta'lim maktablarida inson resurslarini rivojlantirishga doir zamonaviy boshqaruvning asosiy tamoyillari	711
Xusanov Xasanjon Xusanxo'ja o'g'li	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tanqidiy fikrlashini rivojlantirish	716
Yusufaliyeva Gulnora Abdurahmonovna	
Dirijyor-xormeysterlik bo'yicha kasbiy-kompetentlikni shakllantirishning nazariy asoslari	721
Z. A. Nuraliyeva	
Boshlang'ich maktab o'quvchilarini o'qitishda kompetensiyaga asoslangan yondashuv	724
Zaripova Muslima Qurbonovna	
Xorijiy tajribalar asosida o'quvchilarda kritik fikrlashni rivojlantirishda integrativ yondashuvning ahamiyati	727
Zokirova Ma'suma Qahramonjon qizi	
Norasmiy va informal ta'limni tan olishning konseptual asoslari va rivojlantirish yo'llari	730
Anvar Allabergenov	
Методы совершенствования слуховых навыков через цифровой сторителлинг в начальных школах	735
Раимова Малохатхон	
Biologiya darslari ekologik ta'lim va tarbiyani rivojlantirish omili sifatida	740
Quldosheva Dilso'z Sunnatovna	

PEDAGOGIK KONFLIKTLAR: TURLARI, SABABLARI VA OPTIMAL YECHIMLARI

Muhammadiyeva Setora Odil qizi

Turon universiteti magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada pedagogik konfliktlarning mohiyati, ularning yuzaga kelish sabablari, optimal yechim usullari va bu jarayon orqali yuzaga chiqadigan ijobiy (pozitiv) jihatlar yoritilgan. Konfliktlarning salbiy oqibatlarining oldini olish bilan birga, ularni tarbiyaviy va rivojlantiruvchi imkoniyatga aylantirish mexanizmlari ham ishlab chiqiladi.

Kalit so'zlar: pedagogik konflikt, kommunikatsiya, yechim strategiyalari, tarbiyaviy ta'sir, psixologik yondashuv, ijobiy rivojlanish.

Abstract: This article explores the essence of pedagogical conflicts, the reasons for their emergence, optimal strategies for resolution, and the positive aspects that can be developed through managing such conflicts. The focus is on transforming conflicts from a potentially negative experience into an educational and developmental opportunity. Mechanisms for utilizing conflicts as tools for personal growth, communication development, and emotional resilience are discussed.

Key words: pedagogical conflict, communication, resolution strategies, educational impact, psychological approach, positive development.

Аннотация: В данной статье рассматривается сущность педагогических конфликтов, причины их возникновения, оптимальные стратегии их разрешения, а также положительные аспекты, которые можно развить при правильном управлении такими конфликтами. Основное внимание уделяется трансформации конфликтов из потенциально негативного опыта в образовательную и развивающую возможность. Обсуждаются механизмы использования конфликтов как инструментов личностного роста, развития коммуникативных навыков и эмоциональной устойчивости.

Ключевые слова: педагогический конфликт, коммуникация, стратегии разрешения, воспитательное воздействие, психологический подход, позитивное развитие.

KIRISH

Inson o'z hayotida bolalik davridanoq boshqa insonlar bilan turli ijtimoiy munosabatlarga kirishadi. Inson hayoti esa boshqalar bilan bo'ladigan munosabatlarning uzluksizligidan iborat jarayondir. Biroq bu munosabatlar har doim ham bir tekis, silliq va tinch davom etavermaydi. Hayotning izchil davom etishiga turli nizo va ziddiyatlar xalaqit beradi. Biz bu holatlarni konfliktlar deb ataymiz.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Pedagogik jarayon – bu murakkab va ko'p qirrali faoliyat bo'lib, unda o'qituvchi va o'quvchi, ota-ona va pedagog, hamkasblar o'rtasida turli xil muloqot shakllari yuzaga keladi. Bunday interaktiv munosabatlarda muayyan kelishmovchiliklar – ya'ni konfliktlar vujudga kelishi tabiiy holat hisoblanadi. Muhimi – bu konfliktlarni qanday boshqarish va ular orqali qanday ijobiy natijalarga erishish mumkinligini anglashdir. Pedagogik konfliktlarning sabablari quyidagi omillar bilan bog'liq:

- o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi o'zaro tushunmovchiliklar; ta'lim jarayonida qo'llaniladigan metodlar bilan bog'liq noroziliklar; shaxslararo kommunikatsiyada emotsional beqarorlik;
- ijtimoiy-psixologik omillar – tengsiz munosabatlar, stereotiplar, kutilmalar farqi.

Nizo, ularning kelib chiqish sabablari va turlari haqida fikr yuritilganda, O'zbek tilining izohli lug'atida nizo tushunchasi quyidagicha talqin qilinadi: "Nizo – bu o'zaro kelishmovchilik yoki qarama-qarshilik, dushmanlik, adovat orqasida tug'ilgan holat, munosabat, ixtilof, nifoq". Aдовat, ixtilof, nifoq tufayli o'zaro janjallar sodir

bo'ladi. Odamlar janjal haqida o'ylaganlarida dushmanlik, qo'rqitish, bosqinchilik, tortishuv kabi noxushliklarni nazarda tutadilar.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Pedagogik konfliktlarni optimal hal qilishda quyidagi strategiyalar muhim hisoblanadi:

Empatik yondashuv – har ikki tomonning hissiyotlarini tushunishga harakat qilish. Muammoni tanaffus paytidagi tor koridorda, darsga ikki daqiqa vaqt qolgan paytda, shovqin orasida, bola yig'lab turganida, oppo- nentingiz ishga shoshilayotgan vaqtda yoki u bemor bo'lganida hal etish mushkul. Hamsuhbatingiz va o'zingiz tinch, hech kim halaqit bermaydigan, ikkalangiz boshqa joyga shoshilmay, bafurja suhbat quradigan joy borli- giga amin bo'ling. Suhbat uchun qulay joy bo'lsagina, tomonlar orasidagi muloqot uchun sharoit yaratilgan bo'ladi.

Faol tinglash – taraflarning fikrini to'liq eshitish va xulosa chiqarishga shoshilmaslik. Siz uni eshitsangiz, u bir darajada o'z hurmatiga egaligini his eta boshlaydi. Sizning e'tibor bilan eshitganingiz uning hissiyotla- rini tinchlantiradi. U so'zlash jarayonida "samoanaliz" bilan ham shug'ullanadi. Bu esa unga o'z hissiyotlarini nazorat qilish va anglashda ko'mak beradi.

Ijobiy til va tana zaboni vositalaridan foydalanish – muammoni shaxsga emas, balki muayyan holatga bog'lash. Siz qarshingizda turgan odam tomonidan o'z ichki hissiyotlaringizning to'g'ridan to'g'ri anglanishini istamaysiz, chunki aynan mana shu daqiqalarda siz ushbu odamga nisbatan salbiy hissiyotlar ichida bo'lishingiz mumkin. Biroq siz o'z hissiyotlaringizni yashirishingiz lozim. Ammo tana harakatlaringiz ongingiz to'rida shakl- langan munosabatingizni tana zaboni orqali ayon etishi mumkin. Chunki axborot faqat so'zlar orqali emas, balki tana harakatlari orqali ham uzatiladi. Demak, tana zaboni axborot almashish va tarqatishda faol ishtirok etadi. Informatsiyani uzatishda biz ko'pincha e'tibor bermaydigan ana shu noan'anaviy usul – "tana zaboni" hisoblanadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Shunday qilib, tana zaboni nima? Tana zaboni ilmiy, aniq, lo'nda tushuncha bo'lmay, balki tanamiz harakati oqibatida berilayotgan, uzatilayotgan signallar majmuidan iborat. Biz bu signallarni ataylab yoki o'zimiz bilmagan holda atrofdagilarga ma'lum qilamiz. Moslashuvchanlik – siz jamoada sodir bo'lgan ziddiyatdan tashqarida bo'la olmaysiz.

Agar siz konfliktga umuman aralashmasangiz ham, sizdan konfliktga nisbatan o'z munosabatingizni oydin- lashtirish so'ralganda, xohlang-xohlamang, ziddiyatga nisbatan o'z fikringizni, o'z xulosalaringizni aytishga majbur bo'lasiz. Bunda qat'iy pozitsiyalardan voz kechib, hamkorlikka intilish muhim. O'z-o'zini anglash va refleksiya – pedagog va o'quvchi tomonidan o'z xatti-harakatlarini tahlil qilish.

Konfliktlar to'g'ri boshqarilganda quyidagi ijobiy natijalarga erishish mumkin:

- tarbiyaviy ta'sir kuchayadi – o'quvchi mustaqil fikrlash, muammoni hal qilish ko'nikmasini o'zlashtiradi;
- ijtimoiy kompetensiyalar rivojlanadi – muloqot, murosqa qilish, empatiya singari sifatlar shakllanadi;
- psixologik barqarorlik oshadi – konfliktlarni boshqarish tajribasi shaxsiy o'sish uchun asos bo'ladi;
- ijodiy yondashuv kuchayadi – qarama-qarshiliklar muqobil fikrlar va innovatsion qarorlar manbai bo'lishi mumkin.

Sotsiologlar tadqiqotlari ko'rsatishicha, "ruxiy iqlim" yaxshi bo'lgan, intizom yuqori bo'lgan joyda nafaqat iqtisodiy ko'rsatkichlar yuksak bo'ladi, balki nizolar ham ancha kam uchraydi va xodimlarning o'z mehnatidan katta qoniqish olayotgani ko'zga tashlanadi. Xodimlar noroziligi esa yuksak talabchanlik va ishlab chiqarish- ning ba'zi jihatlarini yaxshilash, bu orqali mehnat unumdorligini oshirish istagining natijasi sifatida ijobiy sabab bo'lishi mumkin. Pedagogik konfliktlar ta'lim-tarbiya jarayonining ajralmas bir qismi bo'lib, ularning to'g'ri bosh- qarilishi nafaqat salbiy oqibatlarning oldini olish, balki shaxsiy va ijtimoiy jihatdan ijobiy rivojlanish uchun imkon yaratadi.

Konfliktlar vaziyatida pedagoglar o'zlarining kommunikativ, emotsional va psixologik yondashuvlarini tako- millashtiradilar. Aynan mana shu omillar orqali tarbiyaviy jarayon yanada samarali kechadi. Pedagogik konfliktlar har doim ham muammoli holat sifatida emas, balki o'sish va taraqqiyot imkoniyati sifatida qaralishi zarur. Konf- liktlarni boshqarish jarayonida empatik tinglash, o'zaro hurmat, murosaga tayyorlik, emotsional nazorat kabi ko'nikmalar muhim ahamiyat kasb etadi. Bu jarayon nafaqat o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida, balki hamkasblar, ota-onalar va ta'lim muassasalari boshqaruvi orasidagi munosabatlarni ham mustahkamlaydi.

XULOSA

Optimal yechimlar orqali pedagogik konfliktlar ijtimoiy, axloqiy, madaniy va psixologik jihatdan chuqur o'zgarishlar hamda rivojlanishlarga turtki bo'ladi. Shu sababli, zamonaviy pedagog har bir konfliktni rivojlantiruvchi resurs sifatida ko'ra olishi, unga analitik yondasha olishi va uni ijobiy transformatsiya vositasiga aylantira olishi zarur. Bu esa, o'z navbatida, pedagogik faoliyat sifatini oshiradi, ta'lim muhitini sog'lomlashtiradi va o'quvchilar shaxsini har tomonlama kamol toptirishga xizmat qiladi.

Pedagogik konfliktlar har doim ham salbiy holat emas. Ular to'g'ri tahlil qilinib, samarali boshqarilsa, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi kuchga aylanishi mumkin. Shuning uchun har bir pedagog konfliktlarga qarshi kurashish emas, balki ularni boshqarish va ulardan foydalanish madaniyatini shakllantirishi muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Abdullayeva M. Pedagogik texnologiyalar asoslari. – Toshkent: TDPU, 2020.
2. Xolboyeva N. O'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasidagi munosabatlarda konfliktlar. – Toshkent: O'zbekiston faylasuflari jamiyati, 2019.
3. Vygotsky L.S. Pedagogik psixologiya. – Moskva: Pedagogika, 1991.
4. Rahimov M. Ta'lim jarayonida kommunikativ yondashuv. – Samarqand, 2021.
5. Fisher R., Ury W. Kelishuvga erishish san'ati. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2018.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.